

Zaaknummer 2010-T068 (4)

8 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing en tussenbeslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende in [plaats], [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. S.S. van Gijn,

tegen:

[naam],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
leraar op het [internaat].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014 en nogmaals op 24 november 2014. Daarna zijn nog verschillende producties ontvangen ter aanvulling op het klaagschrift.

Op 2 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 31 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is gehoord via Skype; zijn echtgenote was daarbij bij hem aanwezig. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S.S. van Gijn.

Aangeklaagde kan zich is vanwege zijn slechte gezondheid verweren en is niet verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

2. De klacht

- 2.1. Aangeklaagde heeft vele jaren gedoceerd op [internaat], ongeveer van [jaartal] tot [jaartal] en was daar inwonend lekenleraar [vak].

Aangeklaagde was in het openbaar en op zijn kamer handtastelijk naar meerdere jongens van de eerste en tweede klas. Klager is ongeveer tweemaal bij aangeklaagde op zijn kamer geweest. Eenmaal is hij daar door aangeklaagde in zijn broek betast. Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat aangeklaagde daarbij zijn penis betastte.

Aangeklaagde werd vooral in het tweede studiejaar vaker als studie-surveillant ingeschakeld. Verschillende malen was hij achter klager op een bureautje gezeten en had zijn benen om klager heen geslagen terwijl klager in de studiezaal achter zijn bureautje zat te werken. Tenminste eenmaal had aangeklaagde bij zo'n gelegenheid zijn schoenen uit en zat met zijn voet in de broekzak van klager te voelen. Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat aangeklaagde daarbij met zijn voet in de broekzak van klager voelde totdat hij het geslachtsdeel van klager voelde.

Het is klagers ervaring dat het (verduisterde) talenpracticum een andere gelegenheid bood voor aangeklaagde om lichamelijke connectie met leerlingen te zoeken. Aangeklaagde kwam dan tegen je aanstaan of oncomfortabel vlak achter je zitten. Dit is klager overkomen en hij heeft aangeklaagde dit bij anderen zien doen. Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat aangeklaagde daarbij met zijn hand op de borst en schouder van klager voelde.

Klager is eenmaal door aangeklaagde uitgenodigd om op een weekend mee te gaan naar zijn ouderlijk huis in [plaats]. Twee klasgenoten verkozen ervoor om samen achterin de auto te kruipen, zodat klager weinig keus had dan de stoel naast aangeklaagde te nemen. Op de heenreis betastte aangeklaagde een paar maal de linkerknie en dijbeen van klager.

- 2.2. De betastingservaringen met aangeklaagde deden klager grote angsten uitstaan. Hij werd misselijk, zweet brak hem uit en hij voelde zich vernederd, monddood en als verlamd. Angst, wantrouwen en het gevoel van onveiligheid in een gesloten gemeenschap waren zijn dagelijks gezelschap op [internaat] gedurende zes jaren en hadden een negatieve invloed op zijn welzijn. De angst is na [internaat] verder uitgegroeid tot een angst voor mensen in het algemeen en voor het spreken in het openbaar tot ongeveer zijn [leeftijd] jaar. Daarna had klager jaren nodig om zich te leren uiten en te spreken. Tot de dag van vandaag hebben seksualiteit en intimiteitszaken een negatieve invloed op klagers leven gehad.
- 2.3. Het doel van de klachtenprocedure is erkenning van de klacht en financiële genoegdoening.

3. De inhoudelijke reactie van het Bisdom

[naam], vice-kanselier, heeft namens de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Klager maakt een eerlijke indruk en de bisschop heeft geen twijfel dat hij de gebeurtenissen die hij beschrijft inderdaad zo beleefd heeft.

De archieven van het Bisdom Haarlem-Amsterdam bevatten betreffende aangeklaagde geen enkele informatie betreffende seksueel misbruik, wat betekent dat de bisschop de inhoud van het klaagschrift niet kan bevestigen, noch ontkennen. Hij kan slechts vaststellen dat klager een geloofwaardige indruk maakt en laat de beoordeling verder over aan de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of hetgeen klager aangeklaagde verwijt is te kwalificeren als seksueel misbruik.

Volgens klager zijn de volgende onderdelen van zijn klacht te kwalificeren als seksueel misbruik, te weten:

- a) Het door aangeklaagde in de broek van klager betasten van diens penis.
- b) Het door aangeklaagde met zijn voet in de broekzak van klager voelen totdat hij het geslachtsdeel van klager voelde.
- c) Het door aangeklaagde dicht tegen klager aanstaan waarbij klager zijn hand op zijn borst en schouder voelde.
- d) Het door aangeklaagde tijdens een autorit betasten van de linkerknie en dijbeen van klager.

Ter onderbouwing van dit standpunt is verwezen naar het advies van de Klachtencommissie in de zaak met zaaknummer 2014-W1165.

Het criterium in deze is voor de Klachtencommissie of het gaat om gedragingen die door een buitenstaander objectief bezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als seksueel getinte handelingen of toenaderingen.

Of sprake is van seksuele handelingen of toenaderingen, dient te worden bezien aan de hand van de sociaal-ethische norm en aan de hand van de vraag hoe een objectieve buitenstaander destijds tegen dergelijke gedragingen aankeek. De Klachtencommissie overweegt daarbij in het bijzonder dat bepaalde gedragingen mogelijk als onbetamelijk, althans ongewoon kunnen worden aangemerkt, maar dat deze handelingen daarmee nog niet als seksueel misbruik kunnen worden aangemerkt.

Of een gedraging kan worden gekwalificeerd als seksuele handeling of toenadering en daarmee strijdig met de sociaal-ethische norm is, hangt onder meer af van de omstandigheden van het geval, zoals de context en de verhoudingen tussen betrokkenen. Ook de wijze waarop en de omstandigheden waaronder een lichaamsdeel door iemand wordt aangeraakt, is daarbij relevant.

Het enkele feit dat degene die de gedraging heeft ondergaan dat als ongewenst of als seksueel (misbruik) heeft ervaren, is onvoldoende om enkel op grond van dat subjectieve gevoel tot het oordeel te komen dat er sprake is van seksueel misbruik. Dit geldt evenzeer voor de gedraging van aangeklaagde: daarbij is niet doorslaggevend of aangeklaagde ook de intentie had seksuele handelingen te verrichten en/of seksueel misbruik te plegen.

Hoewel de Klachtencommissie zich realiseert dat klager dit subjectief anders kan hebben ervaren, is zij van oordeel dat de onderdelen c) en d) van zijn klacht, gezien vanuit een objectieve buitenstaander, geen seksueel misbruik opleveren. Bij de hiervoor beschreven gedragingen kan wellicht gezegd worden dat er sprake was van inbreuk op de lichamelijke integriteit, maar zij kunnen naar het oordeel van de Klachtencommissie objectief niet worden geduid als seksueel getinte of seksueel ontoelaatbare handelingen of toenaderingen en kunnen dus niet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Ter onderbouwing van het standpunt van klager is verwezen naar het advies in de zaak met zaaknummer 2014-W1165. De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van dit advies en komt tot de conclusie dat het in die zaak gaat om andersoortige gedragingen. Immers de klager in die zaak – een jongen van 15 jaar – kreeg van de aangeklaagde slaag op zijn blote billen en werd door de aangeklaagde over de knie genomen en werd vervolgens getroost waarbij de aangeklaagde zijn hand deels op het geslachtsdeel van de klager legde. Ook de omstandigheden waaronder een en ander plaatsvond verschilden in belangrijke mate.

De Klachtencommissie zal zich, gelet op het vorenstaande, wat betreft de onderdelen c) en d) niet bevoegd verklaren.

De Klachtencommissie is van oordeel dat wat betreft de onderdelen a) en b) de daarin omschreven gedragingen van aangeklaagde gekwalificeerd moet worden als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens wat betreft onderdelen a) en b) te beoordelen of zij tot een gegrond verklaring kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De Klachtencommissie is tijdens de beraadslaging na de zitting tot het oordeel gekomen dat er wel aanwijzingen zijn voor hetgeen klager stelt, maar dat, alvorens in deze zaak tot een weloverwogen oordeel te kunnen komen een onderzoek dient te worden ingesteld ex artikel 12 van de Procedure naar de aannemelijkheid en betekenis van deze aanwijzingen.

De voorzitter zal daartoe de (bijzonder) griffier mevrouw [naam] benoemen.

Zij zal:

- nader onderzoek verrichten in de archieven van [internaat] of daar iets te vinden is over aangeklaagde en met name of de reden van zijn ontslag mogelijk samenhangt met beschuldiging van seksueel misbruik;
- de heer [naam] als getuige horen, naar aanleiding van hetgeen hij in zijn emailbericht van [datum] aan klager heeft verteld over aangeklaagde; en
- voorts onderzoeken al hetgeen haar dienstig voorkomt met het oog op nader te vergaren of beschikbaar steunbewijs alsmede op de waardering van het door klager aan zijn klaagschrift ten grondslag gelegde steunbewijs.

5. Beslissing en tussenbeslissing.

De Klachtencommissie verklaart zich niet bevoegd ten aanzien van de onderdelen a) en b) van de klacht.

De Klachtencommissie bepaalt ten aanzien van de onderdelen c) en d) dat er een onderzoek als hiervoor omschreven zal worden ingesteld ex artikel 12 van de Procedure en benoemt daartoe de (bijzonder) griffier [naam].

Deze beslissing alsmede deze tussenbeslissing is gegeven op 8 mei 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen deze beslissing en tussenbeslissing is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van deze beslissing en tussenbeslissing schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt deze beslissing en tussenbeslissing binnen twee weken nadat zij is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan aangeklaagde en aan klager verzonden.